

Najaarsbloeiërs

Wat later in het jaar wordt het ook voor vlinders steeds moeilijker om voedsel te vinden. Maar er zijn wel goede vlinderplanten die juist later in het jaar bloeien. Deze zijn dan ook belangrijk voor verschillende soorten vlinders.

De vuilboom is nu toch echt uitgebloeid en heeft alleen nog de zwarte bessen, die door de vogels worden gegeten. In de Buddleja's zit nog hier en daar een heel klein zijpluimpje op de plaatsen waar de uitgebloeide bloemtrossen zorgvuldig zijn uitgeknipt, maar veel is het niet meer. De grote pol koninginnenkruid bij de vijver heeft ook zijn kleur verloren en veel guldenroede heeft zaad gevormd. Toch zijn er nog wel degelijk vlinders in mijn tuin en die moeten natuurlijk nog wel te eten hebben. Gelukkig zijn er een heel aantal tuinplanten die later in het jaar bloeien en dan de functie van de vlinderstruiken kunnen overnemen.

Hemelsleutel (*Sedum telephium*) is daar een van; deze trekt soms spectaculaire aantallen vlinders. Dat is overigens niet

altijd zo en ook blijkt niet elke hemelsleutel even goed te zijn. Hemelsleutel is een vetplant, die ook in het wild in Nederland hier en daar te vinden is. Het is hier dan voornamelijk een berrplant, die daarnaast op spoor- en kanaaldijken staat. De dikke vette bladeren komen in het voorjaar al tevoorschijn, maar pas is in de loop van augustus, bij mij in de tuin pas in september, verkleuren de bloemschermen tot mooi donkerroze. Er zijn ook vormen met veel lichter roze bloemen en het lijkt erop dat deze een nog betere nectarplant voor vlinders zijn dan die donkere. Maar dat kan ook wel met de standplaats te maken hebben.

Als hemelsleutel begint te bloeien zie je er regelmatig bijen voedsel op zoeken. Dan zijn ze voor vlinders nog niet interessant. Die komen pas als hij volop staat te bloeien. Dan is het soms een gewemel van jewelste. Vooral de snoepers kom je er op tegen: dagpauwoog, kleine vos en atalanta. In 2009, een erg goed jaar voor de distelvlinder, zag ik op één pol maar liefst 12 distelvlinders drinken; de plant was hele-

maal vol en er kon geen vlinder meer bij. Een andere najaarsbloeië, de naam zegt het al, is de herfstaster (*Aster novi-belgii*). Ook dit is een echte vlinderplant, hoewel ook hierop volop bijen te zien zijn. Hij vormt forse pollen en sommige variëteiten zijn vrij hoog, met als gevolg dat ze, als het flink heeft geregend en gewaaid, uit elkaar vallen en plat liggen. Er zijn er ook die heel compact en laag zijn, deze zijn beter bestand tegen de najaarsstormen. Als ze op een zonnige plaats staan, zijn de koolwitjes er direct 'als de kippen' bij. Alle drie de soorten kun je erop tegenkomen: het klein geaderd witje met de grijze schubjes langs de aders, het klein koolwitje met een kleine en recht afgesneden donkere vleugelpunt en het groot koolwitje met de grote aflopende zwarte vleugelpunten. Alle drie zijn ze gek op deze plant. Ook kleine vos en dagpauwoog zijn er soms niet van weg te slaan. Die laatste twee hebben deze nectar nodig omdat ze zo in overwintering gaan en dan een flinke reservevoorraad moeten hebben aangelegd.

Boven: atalanta op hemelsleutel; onder: kleine vos op herfstaster.

Boven: dagpauwoog op herfstaster; onder: op hemelsleutel.